

Huom! Keltaisella merkityt kysymykset kuuluvat ainoastaan kyselyn pidempään versioon. Keltaisella merkityt kysymykset vaativat syvempää ymmärrystä turvallisuudesta, minkä vuoksi kaikki organisaation jäsenet eivät välttämättä pysty vastaamaan kyseisiin kysymyksiin. Kysymykset onkin suunnattu organisaation turvallisuusasiantuntijoille.

Turvallisuussuorituskyvyn mittaamisen kypsyysanalyysi

Vastausohjeet

Jokaisessa kysymyksessä on neljä eri vastausvaihtoehtoa, joista ensimmäinen kuvaa mittaamisen kehittymätöntä tasoa ja viimeinen sen huipputasoa. On tärkeää huomata, että huipputason saavuttaminen ei ole välttämättä aina kaikille organisaatiolle sopivin toimintatapa.

Valitse vaihtoehto, jonka koet parhaiten kuvaavan omaa organisaatiotasi. Ylemmillä arviointitasoilla oletetaan aina alempien tasojen olevan kunnossa. Mikäli arvioitavassa vaihtoehdossa kuvataan useampia käytäntöjä, tulee kaikki kuvatut käytännöt olla tunnistettavissa, jotta tason vaatimus täyttyy. Vastaa kysymyksiin mahdollisimman realistisesti ja rehellisesti sen mukaan, millainen yleiskuva sinulla on kunkin asian tilasta. Jos et pysty arvioimaan jotakin kohtaa, voit ohittaa sen kohdan.

Tämän kyselyn kysymykset tarkastelevat työturvallisuuteen liittyvän suorituskyvyn mittaamista ja mittaustiedon hyödyntämistä. Työturvallisuudella tarkoitetaan tässä kyselyssä työturvallisuutta ja -terveyttä (sekä fyysinen että psykososiaalinen turvallisuus ja terveys). Mittaamisella tarkoitetaan laajasti kaikkea yrityksen toiminnasta kerättyä numeerista työturvallisuuteen liittyvää tietoa, kuten esimerkiksi tapaturmataajuutta, turvallisuuspoikkeamien määrää, työtapaturma- ja sairauspoissaolojen määrää, turvallisuusilmapiirimittaria, työtyytyväisyyskyselyitä sekä työturvallisuuteen liittyvien kustannusten seuranta. Mittaustieto viittaa kaikkeen numeeriseen johtamisen tarpeisiin kerättyyn tietoon, joka voi olla kerätty monin eri tavoin ja eri paikoista. Mittari on ennalta määritelty tapa esittää mittaustietoa.

Olen lukenut ja hyväksyn edellä esitetyt vastausohjeet [] Kyllä

Taustatiedot

Kuinka pitkä on työkokemuksesi nykyisessä organisaatiossasi?

	1 vuosi -		5 vuotta -	10 vuotta
Alle 1	alle 3	3 vuotta - alle	alle 10	tai
vuosi	vuotta	5 vuotta	vuotta	enemmän

Mikä seuraavista vaihtoehdoista kuvaa parhaiten nykyistä toimenkuvaasi?

- Ylin johto
- Keskijohto
- Lähiesimies tai työnjohtaja
- Työturvallisuusasiantuntija tai -päällikkö
- HR-asiantuntija tai -päällikkö
- Muut asiantuntijatehtävät, mikä alue

Jos vastaatte ryhmällä, luettelkaa osallistujien lukumäärät ja toimenkuvat:

A. Mittausjärjestelmän tila

Valitse vaihtoehdoista se, joka kuvaa parhaiten sinun organisaatiosi käytäntöjä.

1. Työturvallisuuteen liittyvien mittareiden suhde koko organisaation strategiaan

- Mittareiden määrittelyssä ei ole huomioitu strategisia tavoitteita.
- Mittareiden määrittelyssä keskustellaan strategisista tavoitteista.
- Mittarit on määritelty strategisten tavoitteiden pohjalta.
- Mittarit on määritelty tuottamaan ennustetietoa strategisten tavoitteiden täyttymisestä.

2. Työturvallisuuteen liittyvän mittaamisen suhde organisaation johtamisjärjestelmään (esim. tulosjohtaminen, prosessijohtaminen, laatujohtaminen)

- Mittareiden määrittelyssä ei ole huomioitu johtamisjärjestelmän tavoitteita
- Mittareiden määrittelyssä keskustellaan johtamisjärjestelmän tavoitteista.
- Mittarit on määritelty johtamisjärjestelmän tavoitteiden pohjalta
- Mittarit on määritelty tuottamaan tietoa johtamisjärjestelmän jatkuvaksi parantamiseksi

3. Työturvallisuuden liittyvän mittaamisen suhde organisaation riskienhallintaan

- Mittareiden määrittelyssä ei ole huomioitu riskienhallinnan tavoitteita.
- Mittareiden määrittelyssä keskustellaan riskienhallinnan tavoitteista.
- Mittarit on määritelty riskienhallinnan tavoitteiden ja/tai tunnistettujen riskien pohjalta.
- Mittarit on määritelty tuottamaan ennustetietoa riskienhallinnan tueksi.

4. Työturvallisuuden liittyvän mittauksen ennakoivuus

- Mittaaminen perustuu vakaviin turvallisuuspoikkeamiin.
- Mittaamisessa huomioidaan myös lievät turvallisuuspoikkeamat, joista ei aiheudu poissaoloja tai kustannuksia.
- Mittaaminen huomioi myös työturvallisuutta ennakoivia tekijöitä.
- Mittaaminen painottuu työturvallisuutta ennakoiviin tekijöihin.

5. Työturvallisuuden liittyvien kustannusten mittaamisen tasapainoisuus

- Työturvallisuuden liittyviä kustannuksia ei mitata.
- Työturvallisuuden liittyviä välittömiä kustannuksia mitataan.
- Työturvallisuuden liittyviä välillisiä ja välillisiä kustannuksia mitataan.
- Työturvallisuuden liittyvien investointien yhteydessä tehdään kustannus-hyötyanalyyskejä.

6. Työturvallisuuden liittyvien mitattavien asioiden suhde toisiinsa

- Organisaatiossa ei ole pohdittu mitattavien asioiden välisiä yhteyksiä.
- Organisaatiossa keskustellaan mitattavien asioiden välisistä yhteyksistä.
- Tärkeimpiä mittaustuloksia selittävät tekijät on osittain tunnistettu.
- Mitattavien asioiden välisiä yhteyksiä on analysoitu ja mallinnettu (esim. strategiakartta). Organisaatiossa ymmärretään yleisesti mitä asioita parantamalla voidaan vaikuttaa tärkeimpiin mittaustuloksiin.

7. Työturvallisuuden mittareiden käyttöperiaatteet

Mittareiden käyttöperiaatteilla tarkoitetaan systemaattisesti ja yksiselitteisesti kullekin mittarille määritettyä käyttötarkoitusta, vastuuhenkilöä, kaavaa, datan lähdettä sekä mittauksen toistuvuutta.

- Mittareiden käyttöperiaatteiden määrittelyä ei ole tehty.
- Mittareiden käyttöperiaatteiden määrittelyä on keskusteltu muttei dokumentoitu.
- Mittareiden käyttöperiaatteiden määrittely on osittain tehty.
- Kaikille mittareille on määritetty käyttöperiaatteet ja niiden noudattamista valvotaan.

8. Työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon luotettavuus

- Ylin johto ei luota mittaustietoon.
- Tuloksiin liittyy monia tulkintoja. Henkilöstö ei luota mittaustietoon.
- Osaan mittaustuloksista liittyy erilaisia tulkintoja. Ylin johto luottaa mittaustietoon.
- Mittareiden tuottama tieto on pääosin yksiselitteistä. Henkilöstö luottaa mittaustietoon.

9. Työturvallisuuteen liittyvien mittareiden arviointi ja päivittäminen

- Uusia mittareita ei oteta käyttöön.
- Uusia mittareita otetaan käyttöön satunnaisesti.
- Uusia mittareita otetaan käyttöön tarpeen mukaan, mutta vanhojen mittareiden tarpeellisuutta ei arvioida.
- Mittareita arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti. Vanhat mittarit poistetaan tarpeen mukaan.

10. IT-järjestelmät työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon keräämisessä

- Mittaustieto kerätään manuaalisesti tarvittaessa.
- Mittaustieto kerätään monilta osin manuaalisesti. Vain muutaman avainmittarin tieto saadaan automaattisesti.
- Pääosa mittaustiedosta kerätään IT-järjestelmien avulla. Järjestelmät mahdollistavat ajantasaisen mittaustiedon tuottamisen.
- Mittaustieto kerätään automaattisesti. Tärkeimmät IT-järjestelmät kommunikoivat keskenään ja niiden sisältämä data on yhdenmukaista.

11. IT-järjestelmät työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon raportoinnissa

- Mittausdataa ei analysoida sähköisesti.
- Mittaustiedon analysointi ja raportointi tehdään tarpeen mukaan toimisto-ohjelmistoilla (tekstinkäsittely, taulukkolaskentaohjelmistot).
- Mittaustietoa analysoidaan ja raportoidaan yksinkertaisilla, tarkoitusta varten tehdyillä työkaluilla (esim. taulukkolaskentamallit ja -makrot). Mittaustietoa jalostetaan visualisoinnilla.
- Mittaustiedon analysointiin ja raportointiin on käytössä siihen suunniteltuja ohjelmistoja. Mittaustiedon visualisointi tukee suunnittelua ja päätöksentekoa.

12. IT-järjestelmät työturvallisuuspoikkeamien raportoinnissa

- Työturvallisuuspoikkeamien raportointiin ei ole olemassa sähköistä järjestelmää.
- Vain vakavien työturvallisuuspoikkeamien raportointiin on sähköinen järjestelmä.
- Sähköinen järjestelmä tukee kaikkien työturvallisuuspoikkeamien raportointia.
- Työturvallisuuspoikkeamien raportointi onnistuu myös mobiilisti.

13. Työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon saatavuus esimiestyössä

- Mittaustietoa voi olla saatavilla mutta vain harvat tietävät missä.
- Mittaustieto on saatavissa hajanaisista lähteistä.
- Mittaustieto on keskitetty mutta sen saaminen on vaikeaa.
- Mittaustieto on helposti ja keskitetysti saatavissa.

14. Kuinka tyytyväinen olet organisaatiosi työturvallisuuteen liittyviin mittauskäytäntöihin ja –järjestelmiin?

Tyytyväisyydellä tarkoitetaan omaa mielipidettäsi kaikista edellä olleista kohdista. (tiedon luotettavuus, käytettävät mittarit ja niiden suunnittelu, IT-järjestelmät, yms.)

- Erittäin tyytymätön
- Tyytymätön
- Ei tyytymätön eikä tyytyväinen
- Tyytyväinen
- Erittäin tyytyväinen

Miksi olet tyytyväinen tai tyytymätön työturvallisuuteen liittyviin mittauskäytäntöihin ja –järjestelmiin?

B. Mittauskulttuuri ja sitoutuminen mittaamiseen

Valitse vaihtoehdoista se, joka kuvaa parhaiten sinun organisaatiosi käytäntöjä.

15. Työntekijöiden rooli työturvallisuuteen liittyvän tiedon kerääjänä

- Työntekijät eivät raportoivat työturvallisuuspoikkeamista.
- Työntekijät raportoivat vain vakavista työturvallisuuspoikkeamista.
- Työntekijät raportoivat myös lievistä työturvallisuuspoikkeamista.
- Työntekijät tekevät aktiivisesti aloitteita työturvallisuuden kehittämiseksi.

16. Työntekijöiden sitoutuminen työturvallisuuteen liittyvään mittaamiseen

- Työntekijät kokevat mittaamisen ylimääräisenä rasitteena.
- Työntekijöiden kesken ei ole laajaa kritiikkiä mittaamista kohtaan.
- Mittaaminen koetaan hyödylliseksi työyhteisössä. Työntekijöiden näkemykset huomioidaan mittaamisen kehittämisessä.
- Työntekijät kokevat mittaamisen lisäävän oikeudenmukaisuutta (esim. tulospalkkiot). Työntekijät ovat aloitteellisia mittaamisen kehittämisessä.

17. Johdon tuki työturvallisuuteen liittyvälle mittaamiselle

- Mittaamisella ei ole johdon tukea millään johdon tasolla.
- Ylin johto on sitoutunut mittaamiseen.
- Esimiehet kokevat mittaamisen tärkeänä ja työntekijöitä kannustetaan mittaustiedon tuottamiseen ja raportoimiseen.
- Mittaamisen toteuttamiseksi tarjotaan riittävät resurssit sekä tarvittava koulutus.

18. Resurssit työturvallisuuden mittaamiseen

- Resursseja ei ole työturvallisuuden mittauskäytäntöjen ylläpitämiseksi.
- Resurssit riittävät nykyisten mittareiden raportoimiseen.
- Resurssit riittävät nykyisten mittareidemme tulosten systemaattiseen analysointiin.
- Resurssit riittävät systemaattiseen uusien mittareiden kehittämiseen ja vanhojen toimivuuden arviointiin.

19. Kuinka tyytyväinen olet organisaatiosi sitoutumiseen työturvallisuuden mittaamiseen?

Tyytyväisyydellä tarkoitetaan omaa mielipidettäsi kaikista edellä olleista kohdista. (henkilöstön sitoutuminen, johdon tuki, resurssit)

- Erittäin tyytymätön
- Tyytymätön
- Ei tyytymätön eikä tyytyväinen
- Tyytyväinen
- Erittäin tyytyväinen

Miksi olet tyytyväinen tai tyytymätön organisaatiosi sitoutumiseen työturvallisuuden mittaamiseen?

C. Mittaustiedon hyödyntämisen tila

Valitse vaihtoehdoista se, joka kuvaa parhaiten sinun organisaatiosi käytäntöjä.

20. Työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon hyödyntäminen organisaation strategisessa suunnittelussa

- Työturvallisuuteen liittyvää mittaustietoa ei hyödynnetä strategisessa suunnittelussa.
- Työturvallisuuteen liittyvä mittaustieto huomioidaan strategisessa suunnittelussa.
- Työturvallisuuteen liittyvä mittaustieto tuo lisäarvoa strategiseen suunnitteluun.

- Työturvallisuuteen liittyvää mittaustietoa hyödynnetään systemaattisesti sekä strategisessa suunnittelussa että aikaisempien strategisten päätösten kyseenalaistamisessa.

21. Mittaustiedon hyödyntäminen työturvallisuuteen liittyvässä suunnittelussa

- Mittaustietoa käytetään vain menneisyydessä tapahtuneiden vahinkojen analysoimiseen.
- Mittaustietoa käytetään riskien tunnistamiseen ja analysoimiseen.
- Mittaustietoa käytetään systemaattisesti työturvallisuusongelmien ehkäisyn ja työtapojen kehittämisen tukena.
- Työturvallisuusongelmien ehkäisy ja työtapojen kehittäminen tapahtuu eri alojen asiantuntijoiden välisenä yhteistyönä, jossa pyritään mahdollisimman monipuolisen mittaustiedon hyödyntämiseen.

22. Työturvallisuuteen liittyvien kehitystoimenpiteiden tunnistaminen

- Mittareita ei käytetä kehittämiskohteiden tunnistamisessa.
- Mittareita käytetään havaitsemaan kehittämiskohteita (esim. havaitaan paljon vaaratilanteita tuottava osa prosessissa).
- Mittareilla tuetaan kehittämistoimenpiteiden suunnittelua (esim. tunnistetaan kunkin toimenpiteen kiireellisyys).
- Kehittämistoimien suunnittelu ja toteutus on tehty järjestelmällisesti pääosin mittaustietoon pohjautuen (esim. kehittämistoimien toteutusjärjestys on päätetty mittaustiedolla ja muutosten vaikutusta seurataan).

22. Työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon viestintä esimiehille

- Mittaustuloksia ei kerrota esimiehille.
- Esimiehet saavat satunnaisesti tietoa työturvallisuuteen liittyvistä mittaustuloksista (esim. vakavat tapaturmat). Esimiehet tietävät, mistä työturvallisuuteen liittyviä mittaustuloksia löytää.
- Esimiehet saavat säännöllisesti tietoa heidän yksikköään koskevista mittaustuloksista ja käyttävät tätä tietoa oman yksikön työturvallisuuden kehittämisessä.
- Esimiehet saavat tietoa myös oman yksikön ulkopuolelta tulevista työturvallisuuteen liittyvistä mittaustuloksista (esim. tapaturmatiedot) ja käyttävät tätä tietoa oman yksikkönsä työturvallisuuden kehittämiseen.

24. Työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon viestintä tärkeimmille sidosryhmille

Tärkeimmillä sidosryhmillä tarkoitetaan tässä kysymyksessä esimerkiksi omistajia, asiakkaita, viranomaisia, vakuutusyhtiöitä ja investoijia.

- Mittaustuloksia ei kommunikoida organisaation ulkopuolelle.
- Tärkeimmille sidosryhmille kommunikoidaan satunnaisesti mittaustuloksista.

- Mittaustulokset kommunikoidaan säännöllisesti tärkeimmille sidosryhmille tapauskohtaisesti.
- Mittaustulokset kommunikoidaan säännöllisesti tärkeimmille sidosryhmille ennalta määritellyllä raportointitavalla

25. Työturvallisuuteen liittyvä mittaustieto ja palkitseminen

- Palkitseminen ei perustu mittaustietoon.
- Palkitseminen perustuu organisaatiotasoiseen mittaustietoon.
- Palkitsemisperiaatteiden ja yksikön työturvallisuustavoitteiden välillä on selvä yhteys.
- Palkitsemisperiaatteiden ja henkilökohtaisten työturvallisuustavoitteiden välillä on selvä yhteys.

26. Työturvallisuuden kehittämiseen liittyvien resurssien jakaminen

Resursseilla tarkoitetaan tässä yhteydessä esimerkiksi työntekijöitä, käytettyä työaikaa tai rahallista panostusta (esim. koulutukseen, työvälineisiin tai henkilönsuojaimiin).

- Resurssien käyttöä ei seurata mittareiden avulla.
- Mittareiden avulla seurataan resurssien käyttöä (esim. turvallisuusinvestoinnit).
- Resurssien jakamista (esim. henkilöstön kouluttamispäätöksiä) tuetaan työturvallisuuteen liittyvällä mittaustiedolla.
- Päätökset resurssien jaosta (esim. budjetointi) tehdään työturvallisuuteen liittyvän mittaustietoon perustuen.

27. Työturvallisuusosaamisen kehittäminen

- Mittarit eivät liity työturvallisuusosaamiseen mitenkään.
- Työturvallisuusosaamisen tunnistamiseen käytetään mittaustietoa (esim. kehityskeskustelut tai koulutusmenot henkilöä kohden vuodessa).
- Työturvallisuusosaamista seurataan jatkuvasti (esim. itsearvioinnit tai pätevyysvaatimukset täyttävä henkilöstö) kehityskohteiden tunnistamiseksi.
- Työntekijöille on luotu henkilökohtaiset kehityssuunnitelmat työturvallisuusosaamisen kehittämiseksi.

28. Työturvallisuuden mittaamisen hyödyntäminen eri tasoilla

- Mittareita hyödynnetään vain koko organisaation tasolla.
- Mittareita hyödynnetään lähiesimiestasolla.
- Mittareita hyödynnetään työntekijätasolla (esim. kehityskeskusteluissa).
- Mittareita hyödynnetään meidän omilla työpaikoillamme toimivien toimittajien ja alihankkijoiden tasolla.

29. Benchmarking ja työturvallisuuteen liittyvä mittaustieto

- Mittaustietoa ei voida käyttää vertailuun.
- Mittaustietoa käytetään vertailuun oman organisaation sisällä.
- Mittaustietoa käytetään vertailuun oman organisaation ulkopuolelta.
- Mittaustietoa käytetään systemaattisesti benchmarkingin tukena.

30. Mittaustiedon hyödyntäminen toimitusketjun työturvallisuuden hallinnassa

- Toimittajien/alihankkijoiden työturvallisuustasoa ei seurata.
- Toimittajien/alihankkijoiden työturvallisuustasoa arvioidaan sopimusvaiheessa ja sille asetetaan tavoitetaso.
- Toimittajien/alihankkijoiden työturvallisuuteen liittyvää mittaustietoa seurataan säännöllisesti.
- Toimittajien/alihankkijoiden kanssa käydään vuoropuhelua ja yhteistyötä kehitetään mittaustiedon avulla.

31. Kuinka tyytyväinen olet työturvallisuuteen liittyvän mittaustiedon hyödyntämiseen organisaatiossasi?

Tyytyväisyydellä tarkoitetaan omaa mielipidettäsi kaikista edellä olleista kohdista (mittaustiedon hyödyntäminen suunnittelussa, viestinnässä ja vertailussa).

- Erittäin tyytymätön
- Tyytymätön
- Tyytyväinen
- Erittäin tyytyväinen

Minkä takia olet tyytyväinen tai tyytymätön mittaustiedon hyödyntämiseen organisaatiossasi?

32. Työturvallisuuden tila

Vastausvaihtoehdot: täysin samaa mieltä, samaa mieltä, eri mieltä, täysin eri mieltä

Kuinka näet johtajien ja muiden esimiesten hoitavan työturvallisuusasioita organisaatiossasi?

1. Esimiehet kannustavat työntekijöitä työskentelemään turvallisuussääntöjen mukaisesti – myös silloin, kun työaikataulu on tiukka
2. Esimiehet varmistavat, että jokainen saa tarvittavan turvallisuustiedon
3. Esimiehet varmistavat, että turvallisuusongelmat, jotka havaitaan turvallisuuskierroksilla/-tarkastuksilla, korjataan välittömästi
4. Esimiehet varmistavat, että jokainen voi vaikuttaa työnsä turvallisuuteen
5. Esimiehet etsivät syitä, ei syyllisiä, kun tapaturma sattuu

Kuinka näet työntekijöiden hoitavan turvallisuusasioita organisaatiossasi?

6. Työntekijät yrittävät kovasti yhdessä saavuttaa korkean turvallisuustason
7. Työntekijät auttavat toisiamme työskentelemään turvallisesti
8. Työntekijät eivät koskaan hyväksy riskinottoa, ei siinäkään tapauksessa, että työaikataulu on tiukka
9. Työntekijät ottavat vakavasti toistemme mielipiteet ja ehdotukset turvallisuudesta
10. Työntekijät voivat puhua turvallisuudesta vapaasti ja avoimesti